

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít soronként 5 kr-ával számíttatnak.

A jövő évi állami költségvetés.

Debreczen, szeptember 3.

A képviselőház ma tartja a nyári szünet után első ülését, amelyen a napi rend előtt Lukács László pénzügyminiszter bemutatta az 1897. évi állami költségvetést és megtartotta beszámolóját. Az összes politikai körök élénk érdeklődéssel várták ezt a költségvetést s meglepéssel konstatálhatjuk, hogy egy higgadt és tárgyilagos bírálójára sem hozott az esalódást.

Allamháztartásunk rendezett állapotának újabb bizonyosságát képezi a jövő évi budget is, amelyben a kormány teljesen megőrizte az egyensúlyt s dacára a sokféle közhasznú beruházások és a fokozódó szükségletek által követelt kiadások nagymértékű növekedésének a mérleg csaknem száz ezer forint pluszszal záródik, sőt a rendes költségvetésben a bevételek *husz millióval* mulják felül a kiadásokat. Méltán megérdemelte tehát a pénzügyminiszter azt a zajos ovációt, amelyben a ház ma részesítette.

A költségvetés alaki berendezése az 1896. évvel teljesen egyező. Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy fővárosi tudósítónk közlései alapján a főbb eredmények egyrészét már ma bemutathatjuk.

A) A rendes kiadások **441,275.181**

forinttal vannak előirányozva, vagyis az 1896. évre törvényhozásilag megállapított 437,386.726 frt-hoz viszonyítva 3,888.455 frtnyi emelkedést mutatnak.

E kiadási többlet egyrészt az időközben alkotott törvények folytán fölmerülő szükségleteknek, továbbá a közözügyi és honvédelmi kiadások növekedésének, másrészt majdnem valamennyi tárca fokozódó szükségleteinek a következménye, amely szükségletek 7.385.071 frt kiadási többletet idéznek elő; megjegyezvén, hogy az állami üzemek, nevezetesen az államvasutak, ezek gépgyára és a diósgyőri vas- és acélgvár, valamint a posta és távirda kiadásai természetszerű fejlődésük következtében jelentékenyen emelkednek ugyan, de e többletek a pénzügyi tárca kezelésében levő üzemek, jelesen a pénzverés és fémbeváltás, továbbá a vasművek leszállított szükségleteivel teljesen ellensúlyoztatnak.

A főbb eltérésekre szorítkozva a jelen előirányzatban:

1. 31.024 frttal nagyobb az országgyűlés szükséglete a delegációknak Bécsben leendő ülésére való tekintettel.

2. 575.769 frttal emelkedik a magyar korona országainak hozzájárulása a rendes közözügyi szükségletekhez a delegációk szentesített határozatának megfelelőleg. A közözügyi kiadások

többletéből — hozzászámítva a rendkívüli közözügyi kiadások 269.579 frtnyi többletét is — a magyar korona országaira tulajdonképen 1,324.509 frt esnek, a mi csakis azért irányozható elő a fentebb kimutatott kisebb összeggel, mert a különbözet a határvám bevételekből nyer fedezetet.

3. 237.315 frttal magasabb összegben irányoztatnak elő a nyugdíjak, mert a belügyi és pénzügyi tárcákat kivéve a többi tárczánál jelentékenyen magasabb szükséglet mutatkozik, ami az igazgatás legtöbb ágában az utóbbi években történt személyszaporításoknak és az 1893. évi IV. t.-cz. alapján fölemelt illetményeknek a következménye.

4. Ellenben 58.930 frtnyi apadást mutat a vasuti kamatbiztosítások szükséglete, a kassa-oderbergi vasut jövedelmeinek emelkedése folytán.

5. 217.286 frttal nagyobb összegben irányoztatik elő Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete, mivel ezen országok bevételeinek 44 százaléka, mely beligazgatási kiadásokra fordítható, a megelőző 3 évi zárszámadási eredmények átlaga alapján ennnyivel nagyobb összeget eredményez.

6. 200.452 frtnyi többlet jelentkezik a közigazgatási bíróság szükségleténél, de tekintettel arra, hogy a pénzügyi közigazgatási

T Á R C Z A.

Egyszép munka.*

Ismerteti: **Koncz Ákos.**

I.

Egy hatalmas és minden részletében érdekes és érdemes munka jelent meg a fenti cím alatt. Méltó arra, hogy elolvassa mindenki, ki kulturális előhaladásunkat szeretettel és figyelemmel kíséri.

Egy szép multu és még szebb jövőjének ígérkező intézetet mutat be a jelen munka, melyből megismerjük a debreczeni kereskedelmi akadémia egész életét. Az abban foglaltak pedig arról győznek meg bennünket, hogy ez az intézet valóban szükséges egyrészt, míg másrészt fényesen illusztrálja azt, hogy Debreczen a kor hívó szózatának első hangját megértve egy hatalmas intézetet emelt, melynek vezetősége és nagy tudású tanárai évről-

* (A debreczeni kereskedelmi akadémia emlékkönyve. A nemzet ezredévi ünnepére. A debreczeni kereskedő társulat megbízásából és a tanárkar közreműködésével szerkesztette: *Szójka Gyula*, kereskedelmi akadémiai rendes tanár.)

évre emelik ennek az intézetnek dicsőségét.

Ez a szép könyv, mely a kereskedelmi akadémia egész életét felöleli az ezredéves ünnepség alkalmára készült. Méltóbban alig ünnepelehet az intézet ezeréves fennállásunkat, mint ez érdemes munka kiadásával, mert telve van e könyv oly becses történeti adatokkal, melyeket kegyeletes szívvvel fog feldolgozni az, ki évtizedek mulva becses források nyomán megírja Debreczen kulturfejlődésének történetét.

A nagy szorgalomra és tudásra valló munkát a kereskedelmi akadémia megbízásából: *Szójka Gyula* tanár állította össze azzal a körültekintő és mindenre kiterjedő gondossággal, mely nélkül monografia nem is képzelhető. A kitünő tanár egész ambícióját belelehelte munkájába, melyen az írásban gyakorlott kéz és irodalmilag művelt izlés az első soroknál meglátszik. Segítségére voltak a könyv megírásánál a nevezett iskola többi tanárai is, kik mindannyian férfias igyekezettel, meleg ügyeszeretettel és elméjük erejével igyekeztek felállítani a kereskedelmi akadémia ezredéves szellemi emlékoszlopát.

A könyvhöz a magvas előszót *Szójka*

Gyula tanár írta. S a magyar nemzeti munkát dicsőíti és bebizonyítja, hogy az ezredéves ünnepségek világraszóló sikerében oroszánrész illeti a magyar kereskedő osztályt, ezt a minden ízében, érzésében és gondolkodásában nemes testületet, mely a magyar kereskedelem életbevágó érdekeit az előrehaladott nyugat versenyével szemben mindenütt és minden vonalon megvédi. Hálásan emlékezik meg egyuttal a debreczeni kereskedőtársulatról is, mely ezt a szerényen meginduló intézetet dicsőségre emelte és kiadta a kereskedelmi akadémia monografiáját okulásul a jelennek és biztatásul a jövőre egyrészt, míg másrészt, hogy megmutassa azt, miszerint megértve a korhívó szózatát fokozott erővel igyekezik az ezredéves Magyarország kereskedelmi haladását kitünő erők kiképzésével előmozdítani.

Lelki örömmel olvassuk e munkában Szántó Sámuel dr. kitünő elaboratumát a kereskedelmi iskola történetéről. Megértjük abból alapítását, látjuk a kis mustármagot, melyből hatalmas, terebélyes fa növekedett a gondos ápolás alatt.

Mint minden kulturális intézménynek úgy a jelenlegi kereskedelmi akadémianak is voltak küzdelmei, nehéz napjai. De e

biróságnak eddig a pénzügyi tárczánaál fölvetett 109.951 frtnyi szükséglete e biróságnak az 1896. évi XXVI. t.-cz. alapján szervezett közigazgatási bíróságba leendő beolvasztása folytán megszűnik, e czímen a tulajdonképeni többlet csak 90.501 frtot tesz; aminek oka abban rejlik, hogy az említett 1896. évi XXVI. t.-czikk 1897. évi január 1-én fogván életbe lépni, a közigazgatási bíróság szükséglete, mely az 1896. évnél csak egy részére irányoztatott elő, most már az egész évre volt kiegészítendő.

7. 576,767 frttal magasabban van előirányozva a belügyi tárca szükséglete, amiből:

a) 140.600 frt esik a vármegyék közigazgatási-, árva- és gyámhatósági kiadásaira, mert számos törvényhatóságnál részint új állások szervezése, részint az eddig elégtelennek bizonyult dologi kiadások emelése — a közigazgatási szolgálat érdekeinek veszélyeztetése nélkül — melőzhetetlenné vált s ennek következtében azoknál a vármegyékénél, a hol az adózási viszonyok újabb pótdadónak kivetését meg nem engedik, e költségzaporodások fedezetéről gondoskodni kellend.

b) 101.118 frttal emelkednek az anyakönyvi kiadások egyrészt az anyakönyvvezető-helyettesek számának szükségessé vált szaporítása folytán, másrészt azért, hogy az anyakönyvvezetéssel is felszaporított községi közigazgatási teendők pontos ellátása céljából ott, hol a községek a személyszaporítás költségeinek elviselésére saját erejükből nem képesek, újabb állások szervezése államsegély útján lehetővé tétessék.

c) 10.000 frtnyi többlet mutatkozik a színművészeti kiadásoknál, mert a vidéki magyar színészet felette kedvezőtlen anyagi viszonyai az eddiginél nagyobb mérvű segélyezést tesznek indokolttá.

d) 49.995 frttal emeltek a közegészségügyi kiadások, a mit részben a közegészségügyi intézmények fokozatos fejlesztése, részben pedig a trachoma járvány elfojtása végett felállítandó három trachomakórház fenntartási költségei idéznek elő;

e) 238.886 frttal növekesznek a közbiztonsági kiadások egyrészt azért, mert a fő- és székvárosi rendőrség szaporításának folyományaként a folyó évnél csak egy részére előirányozott szükséglet a 1897. évnél immár egész szükségletként szerepel; továbbá az államrendőrség szervezésében mutatkozó elodáztatlan hiányok pótlása végett a tiszti létszám további szaporítást igényel, másrészt pedig, mert azon program részbeni fokozatos végrehajtásaként, melyet a kormány még 1894 évnél a törvényhozás elé terjesztett, a csendőrség állomány 17 tiszttel s 200 legényvel szaporítottatik, mely szaporításnak félévi költségei az 1897. évre előirányozva lettek: végre

f) 48.308 frttal növekesznek az általános közigazgatási kiadások főképen az 1897. évnél megejtendő általános országgyűlési képviselői választások alkalmából fölmerülő költségek miatt.

8. Egészen véve 3,422,754 frttal apadnak a pénzügyi tárca rendes kiadásai, mert:

a) a pénzügyi közigazgatási bíróságnak az 1896. évi XXVI. t.-cz. értelmében a közigazgatási bíróságba leendő beolvasztása folytán — amint már előbb említettem — az e czímen a pénzügyi tárczánaál szerepelt 109.951 frtnyi szükséglet czentul elmarad;

b) 274.374 frttal esőkkennek a dohányjövődék kiadásai, mert a termelési terület leszállításával a beváltási szükséglet kisebb leendő;

c) 23.094 frttal kisebb a sójövődék szükséglete, miután közvetlenül a bánya hivataloknál nagyobb számban történő sóvásárlások miatt a szállítási költségek apaszthatók;

d) 3.465.630 frttal kisebb szükséglet mutatkozik a pénzverés és fémbeváltás szükségleténél a kinstári bányák valamint a magánfelek részéről beváltás illetve átveretés végett előreláthatólag beszállítandó arany mennyiségnek megfelelően, — valamint

e) 734.000 frttal apadnak a vasművek üzemi kiadásai dacára annak, hogy a folytonosan fokozódó termelés következtében a gyártási költségek jelentősen emelkednek.

A vallás és közoktatásügyi tárca kiadásai a következő nagyobb összegekkel emelkednek:

a) 54.400 frttal több vétetik föl a felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezésére oly czélből, hogy a nyomasztó anyagi viszonyokkal küzdő iskolafenntartók terhei könnyíttessenek, ami elől annál kevésbé lehet elzárkózni, mivel egyébként állami érdeket képviselő iskoláknak fejlesztése, csak ily módon válik lehetségessé;

b) 29.538 frttal emelkedik az állami felsőbb leányiskolák szükséglete főként azért, mert az elégtelennek bizonyult dologi kiadások, jelesen az internatisok élelmezési költségei s az oktatási költségek a tényleges szükségletekhez képest emelendők, másrészt, mert Szegeden a város jelentékeny áldozatkészségével egy új felsőbb leányiskola felállítását célozzatik.

c) a legjelentékenyebb többlet 645.273 frt a népnevelésnél mutatkozik, a miből az 1896. évi VIII. tétel értelmében a millenniumra felállítandó 400 új népiszkola költségeinek utolsó részletére 198.000 frt, a községi és hitfelekezeti iskolákban működő tanítók fizetéseknek az 1893. évi XXVI. törvényezikk értelmében eszközözendő kiegészítésére 160.000 frt és a polgári iskolai tanítók és segédtanítóknak az 1893. évi tétel végrehajtásaként feltett fizetésemelésre 54.700 frt esik; a fennmaradó többlet újabb népiszkolák és polgári iskolák felállítására, a meglevőknel szükséges felsőbb illetve parallel osztályok megnyitására, végre a tanító s tanítóképző intézetek élelmezési s egyéb dologi költségeinek a tényleges szükséglet által indokolt emelésére igényeltetik.

d) 50.780 frttal növekesznek az iparostanulók iskoláinak és a kereskedelmi iskoláknak kiadásai, főképen az állami kereskedelmi iskolák a polgári iskoláktól való különválasztása s ezzel kapcsolatos újjászervezése folytán;

e) 18.840 frttal emelkedik a festészeti és szobrászati mesteriskola s a most különválasztott női festőiskola szükséglete, ezeknek az intézeteknek kapcsolatban a szükséglete, ezeknek az intézeteknek, kapcsolatban a létesítendő képzőművészeti akadémiával, tervbe vett újjászervezése folytán;

f) 10.016 frttal nagyobb összeggel szerepel a magyar nemzeti muzeum szükséglete, mely többlet főképen a szakkönyvtár, továbbá a gyűjtemények és berendezések gyarapítására lesz felhasználandó;

nehéz napok is elmúltak, a nehézségeket le győzte a lassan, de öntudatosan haladó férfi erő, az akadályok halomra dőltek és azok romjaiból előtűnt a jelenlegi kereskedelmi akadémia, diességére a kulturának, díszére Debreczennek, becsületére Debreczen intelligens kereskedő körének.

Szántó Sámuel dr. igen érdekesen mutatja be az iskola történetét. Tanulmányának első fejezetében szól az 1857—1873-iki év vasárnapi iskoláról, ismerteti alapszabályait, belső szervezetét. Majd áttérve az átmeneti korra az 1871—1873-iki időre leírja a reálkereskedelmi iskolát. A harmadik részben bemutatja magát a kereskedelmi középiskolát az 1873—1887-iki évekről, melyet joggal nevel a fejlődés időszakának és a kereskedelmi akadémiát mely czímét az iskola 1886-ban kapta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 85.711 sz. rendeletével.

És az intézet ebben az évben érte meg teljes kifejlődését hosszú küzdelmek után. Anyagi helyzete is nagyban javult az intézet anyagi érdekeinek előmozdításában, *Wlassics Gyula* dr. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter pedig az iskola évi segélyösszegét az 1896-iki költségvetésben hatezer forintra emelte.

És azóta a Kereskedelmi Társula meleg szeretete és áldozatokat nem kímélő kifogyhatatlan gondossága alatt napról-napra jobban és jobban virul az akadémia, örök bizonyosságul azon igazságnak, hogy egyesült erővel csodákat teremthetnek azok, kik a kulturának folytonos gondozást és öntözést kívánó ügyéért lelkesülnek.

Az eredményt biztosítja az a kedvező körülmény, melyet Szántó Sámuel dr. történeti reminiszterenciái végén a következőkben fejez ki: A tanári kar összhangzó működése, munkakedve és kitartása, másfelől a zavartalan egyetértés a fenntartó Kereskedő Társulattal, valamint mindazon eszközök birtoka, melyek egy iskola egészséges működését biztosítják, mind megannyi tényezője iskolánk további fejlődésének és virágzásának.

Nem érdektelen a kereskedelmi akadémia költségvetésének képe sem. A bevétel az 1896-ik évben 26.660 forintban volt előirányozva. Az intézet vagyona 199.639 frt 37 kr. és a tanárok a Kereskedő Társulat jóvoltából tagjai a nem állami tanárok nyugdíjintézetének.

A kereskedelmi akadémiát 23 éves fennállása óta 2428 ifju látogatta. Amel-

lett, hogy képzett kereskedőket és művelt üzleti embereket nevelt, egy missziót is teljesített és teljesít manapság is: nevezetesen azt, hogy az iskolát felkereső, nem magyar ajku ifjak megmagyarosítása, az északkeleti Magyarország zsidóságában a magyar karakter kiképzése és a magyar megyék földmivelő népének és dzsenrije elszegényedett részének megnyerése a kenyérkereső üzleti pályák számára biztosítsák.

A következő fejezetben Szójka Gyula tanár részletesen bemutatja magát az intézetet, mely a modern pedagogia összes követelményeinek megfelel. Ugyanekak ő felsorolja azon testületeket és egyleteket, kik alapítványaikkal és adakozásaikkal hozzájárultak a kereskedelmi akadémia építésének költségeihez.

Debreczen sz. kir. város tündöklök itt is első helyen, amennyiben negyven-ezer forinttal járult az eszme megtestesítéséhez. Tízezer forintot adott az ötven évet megért Debreczeni Első Takarékpénztár, ugyanannyit a világszerte ismeretes István Gőzmalom. Heten, nevezetesen az Augsburgi Légszuszgyár, a Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank, Özv. Besztercezy Károlyné, Csanak József, Kardos László, Sesztina Lajos és Szabó

g) 100.000 frttal emelkednek az egyházi czélokra fordítandó kiadások, miután a különböző egyházak lelkészi illetménynek egy bizonyos minimumra leendő kiegészítésére az eddigi 150.000 hitel előreláthatólag elégtelen lenne; végre

h) 109.398 frttal növekedik az állami tanintézetek építésére fölvett kölcsönök törlesztésének szükséglete az eddigelő foganatosított építkezések folytán.

12. Az igazságügyi tárca rendes kiadásai 403.327 frttal emelkednek, amiből 94.300 frt az 1893. évi IV. t. cz. végrehajtásaként tulajdoni részben az alsóbb rendű tisztviselők fizetésére 110.136 frt az 1893. évi III. t. cz. alapján emelt igazságügyi palota építési költségeinek fedezésére fölvett kölcsön első ízben szereplő annuitására és 10.000 frt a büntetéspénzek országos alapjának átfutó tételére esik. Ezen kívül többlet mutatkozik még az első folyamodású bíróságoknál, miután itt a felszaporodott kezelési teendők ellátása céljából a jegyzők és irnokok száma szaporítandó, valamint a hivatali és irodai költségek hitele a tényleges eredmények alapján 40.000 frttal emelendő; továbbá 766.26 frt többlet merül föl a fegyintézeteknél.

Hogy tisztítsuk a fogainkat.

— A fogorvosi kongresszusról. —

Irta: Dr. Sichermann Adolf.

Debreczen, szept. 3.

A kongresszusokból csak úgy van valami haszna a nagy közönségnek is, ha a kongresszus tárgyát képező, tudományos vagy szakdolgozokból kiválasztjuk azokat, amelyek azt (a nagy közönséget) érdeklik. Így a most lefolyt fogorvosi kongresszusra visszatekintve, nagy hiba volna, ha az ott tárgyalt tudományos dolgokról vagy csak illetőleg kar-érdekekről írunk.

Mert mit érdeklí az a közönséget, hogy ott igen fontos újításokat mutattak be a fogorvoslás terén, pl. hogy egy új arany készítményt, amelylyel az arany tömésekben egy egészen más, sokkal prak-

tikusabb módszert alkalmaztak, mint ami eddig szokásban van.

Igaz, hogy ez valamivel drágább, de az alkalmazása úgy a betegre, mint magára a műtőre sokkal kényelmesebb és jobb.

S hogy e fölött milyen érdekes viták folytak pro és kontra, azt szintén mellőzöm. Csak azt említem, hogy e vitákban is a feltaláló, maga a bemutató bizonyította be praeparatumnak kitűnő voltáról.

En magam, hogy meggyőződjem az anyag és az alkalmazás milyensége felől, alávettem magam egy ilyen procedurának s most egy óriási ilyen új aranytömést (u. n. Solila) hordok egy fogamban s még eddig úgy találom, hogy kitűnő. Igaz, hogy rövid idő volna megítélni a jóságát; azt azonban tapasztaltam, hogy az alkalmazási módja bámulatos.

Egy másik érdekes mutatvány volt olyan műfogak bemutatása, amelyek feleslegessé teszik sok esetben az eddig használt, az egész szájpaddást befedő lapot (u. n. Platte.)

Vagy a belügyminiszter képviselőiben (a ki védnöke volt a kongresszusnak) ott elnökölt Chyser Kornél min. tanácsos kijelentései, a fogorvosi gyakorlat tárgyában. — Hogy t. i. az orvosi tudomány ezen egyik ágától a hivatlanok (amerikai diploma nélküli technikusok, borbélyok s bármi más technikusok) elfognak tiltatni és semmiféle külföldi diplomák nostrificálatni nem fognak.

És hogy szerény indítványomat, egy országos fogorvosi egyesület megalakítása tárgyában elfogadták, mely egyesület hivatva lesz az ország fogorvosait folytonos tudományos érintkezésben tartani és a kart érdeklő dolgokban mint testület eljárni, kartársakat megvédelmezni a jogtalanságoktól stb.

Mondom, mindezek nem nagyon érdekelik a nagy közönséget; de tárgyaltunk ezeken kívül olyant is, amit nagyon jó megtudni mindenkinek, t. i. valamit a fogak tisztításáról, illetőleg a fogak tisztításának módjáról.

Hogy tisztítjuk mi a fogainkat? Vesszünk egy többé-kevésbé erős fogkefét, azt belemártjuk egy fogporba s aztán dörzsöljük a fogainkat vele, a hogy csak bírjuk, aztán kiöblítjük s meg van a fogtisztítás. Hogy aztán abból a fogporból marad-e valami a fogus alatt, azzal nem törődünk. — De a fogkefével való erős dörzsölésnek más hátrányai is vannak. A

fogus a fogak közt kis nyulványokkal végződik; ezek a nyulványok az erős dörzsölés folytán sorvadnak el és lassanként visszahúzódnak a fognyakról. — A fognyak ha le van meztelenítve igen érzékeny szokott lenni. — A genyes fognyalobnak legtöbb esetben az erősen használt és nagyon erős fogkefe az oka, ezen baj pedig egyike a legnehezebben gyógyuló fog-illetőleg fogus bajoknak. Azért dr. Károlyi (Bécsből) a ki e tárgy előadója volt, a következőket ajánlja:

Használjunk fogaink tisztítására egy darab gyapotot (vattát) mártsuk ezt be egy jó, czélszerű fogporba és ezzel dörzsöljük be fogainkat, felülről lefelé. — A vatta nem megy a fogus alá, az nem kopatja a zománcot, de a fogat jól letisztítja. S azután öblítsük ki jól a szájat. En még hozzá tehetem, hogy a fogak közeit vagy egy összesodort vatta darabbal, vagy egy vastag selyemszállal tisztogassuk ki.

Ez alkalomból, bár nem képezte tárgyát a fennemlített congressusnak, a gyermekek fogainak gondozásáról akarok még röviden megemlékezni.

A gyermek rossz fogainak egy igen fontos oka a nevelés, — a kijelentés kissé merész, de igaz. — A szülők nem tartják elég fontosnak a gyermek fogainak tisztán tartását, mert hiszen azok úgy is kifognak hullani, — pedig hogy ez milyen helytelen felfogás mindjárt meg látjuk. A gyermek fogáival nem törődnek a szülők, — vagy legalább keveset és kevesen, mindaddig, míg a gyermek nem kezd egyszer fogfájásról panaszkodni, akkor aztán egy darabig házi szerekkel kezelgetik, míg tökéletesen elromlik, aztán kivéle. — A gyermek tehát a fogorvos kezével akkor ismerkedik meg legelőször, mikor az fájdalmat okoz neki; már most aztán tessék legközelebb arra rábírní, hogy a fogorvoshoz elmenjen fogainak conserválása végett.

Pedig az elv az, hogy a tejfogsort mindaddig tartjuk meg, míg az állandó fogsor nem jelentkezik, vagyis míg a tejfogak maguktól meg nem lódnak, miután azok gyökereit a feltörő állandó fogak elpusztították.

De hát ha már a szülő fel lett világosítva a tejfogsor kezelését illetőleg, hogy lesz a gyermek rávehető arra, hogy a fogorvoshoz menjen, hiszen már fél tőle, mert nagy fájdalmakat okozott neki.

Ezen segitendő czélszerű volna a gyermeket már igen kis korában (4—5 év) elvinni a fogorvoshoz negyed- vagy fél-évenként, hogy az esetleg kezdődő romlást meg akaszsa és általában tanácsal szolgáljon. S ha a gyermek már ilyen kis korban megszokja azt, hogy fogait időközönként megnézzék s fájdalmakat nem okoznak neki, mert nem is szükséges, egészen természetesen fogja találni, ha mégis megtörténnék, a fogorvosnak talán kissé erélyesebb beavatkozását is. Szóval megbarátkozik a fogorvossal a gyermek, s ezáltal a gyermek sok álmatlan éjszakától menti meg úgy magát, mint a vele szenvedő szülőket.

Négy-öt éves koráig a gyermeknek fogait legezélszerűbb egy vízbe mártott tiszta ronggyal szépen megmosogatni minden étkezés után. — Ez tökéletesen elég. Vatta itt azért nem ajánlható, mert a gyermek szájában maradhat s ott kellemetlenséget okozna, mert a gyermek nem tudná meg sem mondani, hogy mi a baja.

A mi pedig a szülőktől örökölt rossz fogakat illeti, azokat természetesen még egyszer olyan gonddal kellene ellenőriztetni, s itt már a fogorvosnak a dolga nehezebb, itt a természettel kell megküzdeni.

Tisztítsuk fogainkat minden étkezés után, de mindenesetre tisztítsuk meg jól vacsora után illetőleg, jobban mondva lefekvés előtt.

Lajos fiai 1000—1000 forintot áldoztak. Feischl Fülöp és Fia 600 frt, 500—500 forintot áldoztak a nemes czélra: Alföldi Takarékpénztár, Takaré- és Hitelintézet, Droppa J. Györfly Aladár, Kaszanyitzky Endre, Kunecz József és Társa és Szepessy Antal, Geréby Fülöp és Steinfeld Antal 400—400 forinttal járultak az építési költségeihez, míg Berger Henrik, Biedermann E. és Fia, Bosznay J. és Társa, ifj. Csanak József, Erber és Fleischmann, Falk Lajos, Mayer Emil, Novelly Ede, Stern József és Testvére, özv. Szabó Lajosné, Vecsey Zoltán, Weisz Mózsos és Fia, fenyéri Zádor Lajos 250—250 forintot adtak. Schroll Benedek Fia czég Bécsből 150 forintot küldött, kikhez 100—100 forinttal a következők csatlakoztak: Ármós Bálint, Baum Miksa, Bechert Manó, Bélávy Burkhardt Konrád, Benyáts Emil, Biró József, J. Deutschman et C. Manheimből, Hochfelder Jakab, Horváth István, Norbert Langer' s Söhne Sternbergben, Lichtenstein József, Leidermann Nihály, Lukács Ármín Pongrácz Géza, Ranunkel H. és Fia, Regenhardt Reymann Bécsből, Stenczinger Károly, Szabó Zsigmond, — Weinberger Lajos, Weisz et Comp. Bécs, Weisz Sándor

a Rimamurány salgótarjáni Vasmű R. T., a debreczeni Termény- és áruaktár S. T.

E neveket azért soroljuk fel, hogy mindenki ismerje azokat, kik hatalmas kövekkel járultak az akadémia felépítéséhez. A jótékony szívek nemes példája felémelöleg hat a társadalomra és sokszor megnyitja azok lelkét is, kik kezdetben egy-egy új eszme megvalósításáért nem lelkesülnek. Szép lelkük nemes cselekedeteinek még szebb jutalma, hogy az akadémia él és virágzik.

Az intézetnek gazdag könyv és szer-tára van, melyeknek ismertetését Szojka Gyula, Horvay Róbert dr. Szántó Sámuel dr. Fábíán Lajos Mór, Potomesik Ignác ismertetik a vaskos kötetnek megfelelő terjedelemben, míg a tanulmányi körutakról Horvay Róbert dr. ir lelkesen.

Az ifjusági egyesületekről, melyek szépen és szível, lelketnemesítően működnek Horvay Róbert dr. Szojka Gyula és Potomesik Ignác ur, míg a kereskedő kamara iskolát Szántó Sámuel dr. ismerteti, végül a kereskedelmi esti szaktan folyamot a Zalai Márk tollából ismerjük meg. — A személyi adatokról legközelebb szólunk, ismertetésünk második részében.

Pacsirta Zeno védőbeszéde.

— Nagy alakok a magas Tatrából. —

I.

Debreczen, szept. 3.

Pacsirta Zeno egyike volt a világ legboldogabb embereinek.

Korán nősült és tizenhárom évi házassága után kilencz gyermekben gyönyörködött apai szíve.

Vagyona nem volt, ellenben szép hangzásu nevére büszke volt minden időben.

Hangja azonban ellentétben volt nevével, amennyiben nyelvét elfelejtette felválni a bába, ki azon örvendés alkalommal a szokottnál mélyebben tekintett a kancsó fenekére.

Ez azonban nem alterálta hősiéket. Bocsületesen teljesítette állampolgári kötelességeit. Csak egyben volt makacs, nevezetesen abban, hogy adóját sohasem akarta megfizetni.

Nem pedig azért, mert ezt nem tartotta szabad és független emberhez illőnek. Furfangos eszével kijátszotta a végrehajtókat s ha más egyebet nem tehetett, megtüzesítette az ajtókiilincset, mely a bevitni akaró végrehajtónak leszedte tenyeréről még az eleven húst is.

Egyszer azonban mégis lépre került Pacsirta Zeno. A rend embereinek besugta valaki, hogy a szép nevű renitens férfit két hordó jóféle bort rejteget pinczéjében. Erre a hírre meglepték az adóbehajtók és a törvény nevében lefoglalták a pincez nedüartalmát.

Pacsirta éktelen hangon rezonirozott, ez azonban nem használt és a két hordó bor dobra került, ahelyett, hogy Pacsirta által csapra ütöttet volna.

Licztálni azonban senki sem mert, mert a felbőszült tulajdonos azzal fenyegette az egybegyűlteket, hogy utszéli eb módjára lelővi azt, ki borát megveszi. És mivel az emberek legtöbbször minden nyomorúsága mellett is szereti a bórét épségben megtartani, az árverés eredmény nélkül végződött.

Pacsirta a markába nevetett, a rend őrei pedig a gondoson bezárt és lepecsételt pincez kulcsát magukkal vitték, a fenyegető bortulajdonos ellen pedig bünyenyítő feljelentést tettek.

Mig azonban a huzavona tartott, addig Pacsirta ur önhatalmulag felnyitotta a pincezét és egybehíván barátait, néhány hét alatt beporarazták a lefoglalt illiquidumot.

Természetesen Pacsirta a vádlottak padjára került. A bíró kérdésére Pacsirta így adta elő védelmét: *Tekintetes törvényszék! A lefoglalt bor becsértékének állalam megcselkedett felülbírálata azon kívánatos körülményt hozta tudomásomra, hogy az a törvény szellemének nem egészen megfelelőleg volt anteczipálva. Minthogy pedig az igazság feltétlen őre a társadalomnak, de meg szomszajati képességem célirányosan oda vergált, hogy a bornak minémiségében befoglaltatik annak oltó ereje, — elhatározám nejemmel egyetemben, hogy annak elfogyasztása baráti kiterjeszkedésben nem válik hátrányunkra. Kérem azért és más okokból a bor alól való felmentésemet.*

A védőbeszéd illetén formán való előadása mélyen megdöbbentette a bírót, de azért a lefoglalt tárgy elidegenítése czimén ráhuzta a büntető törvénykönyv paragrafusát az ékesen szóló Pacsirtára, ki bánatosan hallgatta végig az ítéletet.

Két hétig alig látott Pacsirtánk napvilágot. Mikor azután a porkoláb kinyitotta szük celláját, pózba vágta magát és ravaszul hunyorítva így szólott a czerberushoz:

Látott már okosabb embert, mint én?
Nem én bolondabbat soha!

Bolond maga, de nem én. Adót sem fizettem, a bort is megittam barátaim kéjtársaságában s az igazságszolgáltatást indígnációval ültem le hazafiui szempontok irányában való kötelességudásom segítségével.

Pacsirta ez ékes beszéd után ott hagyta Juszticia csarnokát és azóta büszkén emlegeti, hogy hazafiui szempontból mártir volt a bor által fellelkesült pillanatokban.

Egyet azonban mégis elért Pacsirta, nevezetesen azt, hogy az adóhátralékosok megjegyzési rovatában ez van róla megírva: *futó bolond, adója törlendő.*

Ő pedig mosolyog és édes reménységgel várja a gólya tizedik hozatalát, mely már utban van ajándékával.

És Pacsirta Zeno még most is egyike a világ legboldogabb embereinek.

Történt pedig ez az eset abban a felvidéki városban, melynek ódon törvényszékének poros levéltárában Pacsirta Uram védőbeszéde az Ur 1895-ik esztendejéről megvagygon örökítve.

Fürdőzésem alatt kíváncsiságból meginterjувáltam Pacsirta Urat, ki jelenleg, mint sarki állnok becsületes pontossággal áll a turistaságra vágyó közönség szolgálatára. Az általam elolvasott aktához hiven beszélt el borspekulációját, melynek nyomán magam is arra a meggyőződésre jutottam, arinek az adóexekutor kifejezést adott, hogy *Pacsirta futó bolond, adójátörlendő.*

K—ez. A—s.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A t. Házból.

Budapest, szept. 3. A képviselőház a szünet után ma tartotta első ülését. A Ház elnöke a Ház nevében gyönyörű levélben gratulált József főherczegnek Mária Dorottya főherczegnő eljegyzéséhez. A karzatokat díszes, nagy közönség töltötte meg, mely Szilágyi Dezsőt éljenzéssel fogadta. Dániel, Perzel miniszterek több javaslatot mutattak be, általános csendben. Aztán Lukács pénzügyminiszter mondotta el expozéját kijelentve, hogy az 1895. év végeredményei kedvezők. — A honvédelmi budget fél millióval emelkedik s így a költségvetés eredménye 87635 frt plusz. A Ház zajos éljenzéssel vette tudomásul. — A pénzügyminiszter aztán kijelentette, hogy a kvótában a magyar kormány megmaradt régi álláspontján, ellenben a kiegyezésben megszerezte mindazon jogokat, melyek Magyarországot megilletik. (Zajos éljenzés.) Ugron Gábor ismét ugrált, de lefőzték, mert saját hívei is kikaczagták okvetetlenkedését. A költségvetést kiadták a bizottságnak. Chorin Ferencz ismertette még a bünyvádi eljárást.

A szerb király házassága.

Budapest, szept. 3. Belgrádból távirják: Szerb körökben el van terjedve a hír, miszerint Sándor király Wladimir nagyherczeg egyik leányát közelebb eljegyzi.

Földrengés Japánban.

Budapest, szept. 4. Londonból érkezett táviratok jelentik, hogy Japán éjszakai tartományaiában óriási földrengés volt, mely egész városokat elpusztított.

NAPI HIREK.

— **Presbiteri közgyűlés.** A helybeli ev. református egyház presbyteriuma vasárnap délelőtt tíz órakor, Kiss Aron püspök és Simonffy Imre kir. tanácsos, főgondnok elnöklete alatt közgyűlést tart, a melyen számos igen fontos ügy kerül elintézés alá. Ugyanekkor töltik be a csapó kerti fiu és leány, valamint a Miklós utcai leányiskolák tanítónői állásait is.

— **Szabadságon.** Hajduvármegye tisztviselői korából Somossy Jenő ma hat heti szabadságra Alsó-Tatrafüredre utazott. — Papp Lajos árvaszéki ülnök pedig a napokban kezdi meg két heti szabadságát. — **Veléssy** Béla kórházi biztos egy havi szabadság ideje letelvéen, hivatalát újból elfoglalta.

— **Iskolaszéki ülés.** A helybeli ev. református egyház iskolaszéki bizottsága tegnap délután Némethy Lajos elnöklete alatt népes gyűlést tartott, amelyen számos kisebb fontosságú tárgy mellett a csapó kerti fiu és leány, valamint a Miklós-utcai leány iskolában betöltendő tanító és tanítónői állásokra eszközölték a 26 pályázó közül a jelöléseket a következő sorrendben. A csapó kerti leányiskolához első helyen Szentjóni Szabó Kálmán, utána Makai Mihály, Tóth Elek, Kolonai Dániel és Háló Sándor következnek sorban. A csapó kerti fiu iskolához első helyen Kalmár Ignác, másodikokon Kiss Lajos, utána Kardos Ferencz, Fekete János és végül Reus Gyula következnek. — A Miklós-utcai leány iskola tanítónői állására első helyen Konrád Mária, Konrád Sámuel debreczeni királyi törvényszéki bíró leánya, második helyen pedig Szabó Etelka jelöltettek. A választásokat a vasárnap tartandó presbyteri közgyűlésen ejtik meg.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsó-szaboles—hajduvidéki ev. ref. egyházmegye tegnap tartott közgyűléséről közölt tudósításunkat kiegészítjük még a következőkkel: Utolsó volt a tárgysorozatban a szatmári egyházmegye körirata azon ösmerekes ügyben, hogy az egyházkerületi közgyűlés a szatmári e. m. helyettes esperesének szavazati jogát nem ösmerte el. A közgyűlés napi rendre tért felette, annyival inkább, mert felettes hatóságának a kerületnek érdemi intézkedéseit felülbírálat tárgyává nem teheti. Délben Dégenfeld József gróf hívta ebédre az egyházmegyei közgyűlés tagjait. Délután pedig a bíróság tartott ülést, a melynek legérdekesebb tárgya volt Lendvay Sándor b.-ujvárosi rektor fegyelmi ügye. Lendvayt a vádak egész halmaza terhelte. Csak kisebb rendű büntetése volt az, hogy jogerős kerületi ítélet alapján megfedette az egyházmegye. Más súlyos vétségek miatt pedig javadalmazásra való igény nélkül állásától való elmozdításra ítélte Lendvayt, akit a bünyenyítő bíróság is rágalmazás miatt 14 napi fogházzal büntetett. A hadházi kántorválasztást az egyházmegyei bíróság megerősítette, miután felebbezzel a panaszt vissza vonta. A böszörményi egyház belhivatalnokai fizetése ügyében pedig úgy ítélte, hogy azokat a tőlök megváltott és még tavaly elvett földekért az 1896/97. esonka évről az egyház kártalanítani tartozik. A gyűlés jegyzőkönyveit ma délelőtt hitelesítették a vármegye házán, Rásó Gyula kir. tanácsos alispán hivatalos helyiségében. A hitelesítő közgyűlés, a melyen Zsigmond Sándor esperes elnökölt, feltizenegykor véget ért.

— **Az Emke működése.** Az erdélyi magyar közművelődési egyesület most adta ki tizenhetedik évi jelentését, mely beszámol működéséről. A leghazafiasabb magyar egyesület működésére világot vetnek a következő adatok: Az összeg, melyet az Emke ez évben, mint tőkekamat jövedelmet voltaképi működésére fordíthat, 66,718 frt 12 kr, tehát 3,724

frt 88 krral több, mint a tavalyi. Az egyesületnek vagyona ez évben 1.226,062 frt 49 kr. Elkölthető ebből 66,718 frt 12 kr. Fentart, segélyez az egyesület: 12 lelkeszi, vagy körlelkeszi római katolikus, református és luth. állomást 1520 frt évjáradékkal, melynek működési köre 100-nál több községre terjed ki; 1 nagyszabású székely földmives iskolát, 8 ösztöndíjat ad 4 ipari szakiskolához, 4-et 1 állami főreál és 1 ref. középtanodához, segélyez 1 alsófoku kereskedelmi iskolát és rendelkezésére áll iparoktatás segélyeire még 1401 frt 84 krja, vagyis ezúton 24,203 frt 12 kr. A fentartott, fölkarolt, vagy támogatott népiskolák száma ez évben 53 és ezenkívül több ezúton pénzállozat: 9 Emke-iskola, 9 róm. kath., 27 ref., 1 unitárius, 1 izraelita, 1 áll. és 1 államvasuti népiskola, 4 munkatartónói állás, együtt 9675 frt 99 krral; továbbá egy rendes néptanítói jutalom, 1 tétel szegény népiskolás gyermekek élelmezésére, 1 a millenniumi segélyezésre, 1 iskola felszerelésre és 1 öt néptanítónak a budapesti kézimunkára nevelő tanfolyamra felküldése címén, utóbbiak együtt 1787 frt. A fentivel: 11662 frt 99 kr népiskola címén, a miből 8890 frt rendszeres járadékkal fentartott, létesített és rendszeres járadékkal fentartott, vagy a szervezés után most is segélyezett óvók és gyermekmenedékhelyek száma 20, ebből óvó 14, egész önálló 4, gyermekmenedékhely 6. Van továbbá 104 népkönyvtár és daloskör. Ime így küzd és munkál az egyesület, melynek működése területéről megmondhatott, hogy az Magyarország jobb keze.

— **Dalestély.** A „Debreczeni Dalegyelet” szeptember hó 5-én, szombaton, az Arany-Bika dísztermében, Hitesy Lajos díszkarnagy vezetése és Veres Tóni zenekarának közreműködése mellett zártkörű dalestélyt rendez, a következő műsossal: Prológ, irta és előadja Lengyel Elza k. a Dalünnepen Thern Károlytól. Barna kis lány . . . népdal-egyveleg Medgyesitől. — Szavalat, előadja Szabó Antal ur. Honfidal, a millenniumi országos dalünnepélyen előadott versenykar Hubertól. Balatoni dalok Gaáltól. Minden este . . . népdal-egyveleg Ziegleritől. Belépti-díj személyenként 1 forint. Kezdeté este 8 órakor. Tiszteletbeli-, alapító-, és pártolótagok szabad-jegyjeiket használhatják; a szabad-jegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja 50—50 krt fizet. Pártolótagsági aláírásokat a pénztár elfogad. Az elnökség.

— **Az öngyilkos rendőrbiztos.** Szemetkay Lajos rendőrbiztos halála minden felőszinte részvétet támasztott, a hol csak ösmerték. Szemetkay tizenhat évvel ezelőtt került a rendőrséghez mint kiszolgált huszárörmeester s ezredese gróf Csáky személyesen mutatta be a főkapitánynak mint egyik legkedvesebb emberét. Részt vett 1859-ben a solferinói s 1866-ban a königrázi csatában, hol kitüntetésben is részesült. Mint rendőrbiztos rendkívül pontos, rendszerető ember volt és ezáltal felelőse becsülését és bizalmát vívta ki magának. Jelenleg 59 éves volt. Temetése pénteken délután lesz. A rendőrségi tisztikar díszes koszorút helyez ravatalára, szalagján a következő felirással: „Debreczen szab. kir. város rendőrségi tisztikara.” Temetésén pedig testületileg vesznek részt. A család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Szemetkay Lajosné, szül. Klefuer Emma, valamint testvére Szemetkay János, továbbá Klefuer Gyula, Mina és Kornélia, mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a páratlan jó férjnek, testvérnek, sógornak és rokonnak, néhai Szemetkay Lajos Debreczen sz. kir. városi rendőrbiztosnak folyó hó 2-án, d. e. 11 órakor, életének 59-ik, boldog házasságának 4-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. Kedves halottunk bünt tetemei f. hó 4-én d. u. 4 órakor

fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Kis-Mester utca 1383-ik számú háztól, a Szent Anna-utcai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-miséldozat folyó hó 5-én d. e. 9 órakor fog az egék Urának bemutatni. Mely végtisztelettel rokonainkat, barátainkat s az elhunytak pályatársait bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1896. szeptember hó 2-án. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Az első próba.** A debreczeni könyvnyomdászok tudvalevőleg dal és zenekört alakítottak, amely — tekintve a szakkörben megnyilvánuló érdeklődést, a működő tagok ambícióját — a legszebb reményekre jogosít. A dal és zenekör tagjai első próbájukat e hó 4-én, pénteken este fél nyolczkor a Theresianummal szemben lévő róm. kath. fiúiskolában tartják meg, amelyre a működő tagokat ez uton is tisztelettel hívja meg az elnökség.

— **A pirlosei rabló elfogatása.** Megirtuk annak idején, hogy Mandel Mór nyírpiricsei földbirtokos lakására július 23-án este három álarozos rabló tört be s a feleségétől pénzt követeltek. A zajra elősietett ottani birtokán tartózkodó Katz Mihály debreczeni földbirtokos is, de szerencsétlenségére, mert a rablók revolver lövésekkel fogadták s egy golyó baltenyerét keresztül furta. A rablók pedig elmenekültek. A csendőrség sokáig sikertelenül nyomozta a vakmerő támadókat. De most már jó nyomon van. Az egyik czinkos kezei közé került s alapos reménye van, hogy rövid idő múlva a másik kettőt is elcsípi.

A múlt héten Orosz Mihály n. kállói csendőrszervezőhöz egy névtelen levél érkezett, mely a következőket tartalmazta:

„A júliusi rablógyilkosság egyik tettese Sipos László Kurucz János czimborája, Nagy Józsefné nevű kedvesénél mai napig is Debreczenben van.”

A csendőrség a levél vétele után Takács János csendőrrel Debreczenbe jött s jelentkeztek Boczkó Sámuel főkapitánynál, kitől segítséget kértek, hogy kinyomozzák a levélben említett Nagy Józsefné kiletét. — Boczkó Sámuel főkapitány az egyik rendőrgyűnőket adta a csendőrök mellé. A detektív kipuhaltta, hogy a levélben említett Nagy Józsefné Szt.-Anna-utczán házmasterné özv. Hanke Emilné házában s a levélben említett Sipos László az asszonyval vadházasságban él. Az értesített csendőrökkel azután megjelent Nagyné lakásán. Nagyné bevallotta, hogy Sipos vele lakik, de jelenleg a piaczon van. Az egyik csendőr ott maradt az asszó yra felügyelni, a rendőrgyűnők pedig — Orosz őrszervezővel a piacra ment Sípóst keresni. — A szuronyos csendőr s a rendőrgyűnők egy óra hosszáig járkáltak a főtéren, de eredménytelenül, mert Sípóst nem találták.

Visszamentek Nagyné lakására s ott várakoztak. Nemsokára megérkezett Sipos László. A csendőrök láttára halotthalvány lett. Orosz őrszervező a helyszínen mindjárt vállatára fogta, de Sípos zavart s ellentmondó feleleteket adott s alibéjét sem tudta igazolni. Megerősíti még azt a gyanút, hogy Sípós az egyik tettes, a levélnek azon passzusa, hogy Sípós Kurucz János czimborája Kurucz jelenleg 57 éves s különböző időszakonként összesen harmincz évig volt becsukva. Egyizben 12 évi fegyházat ült s kevéssel rá ismét elítélték 10 évi fegyházra. A csendőrök Sípóst NagyKállóba vitték.

— **A r. bejelentő hivatal** múlt havi működéséről tegnapelőtt állította össze Simon Miklós r. kapitány, hivatali főnök a Boczkó Sámuel r. főkapitányhoz felterjesztendő feletést. E szerint a hivatalhoz 334 ügydarab érkezett, melyek vagy elintéztettek, vagy elintézésük folyamatban van. Kiadatott 71 darab szolgálati cselédkönyv, 26 darab igazoló-jegy. — Lakásváltatásról 8488 darab bejelentési lap adatott be. Mind feldolgoztatott. Egyesek lakásáról — rövid uton — 2620 esetben adott a hivatal felvilágosítást.

— **Gróf Dessewffy Aurél gyásza** Mint Búd-Szent-Mihályról írják, ott a napokban özv. Desewffy Emilné, született Wenckheim Paulin báróné palotahölgy nyolczvan éves korában meghalt. Az elhunytat, a kiben gróf Desewffy Aurél édesanyját gyászolja, a bűdszent-mihályi családi kriptában helyezték örök nyugalomra.

— **Iparos mesterek figyelmébe.** Az alsó foku iparostanonez iskolában a rendes oktatás szept. 15-án megkezdendő, e végett szükséges, hogy a tanoneczok szept. 6-tól kezdve azon napokon, melyeken a mult iskolai évben iskolába jártak, megjelenjenek és pedig azon tanítás teremben, a hol oktatást nyertek. Az ácsok, kőművesek, kik téli tanfolyamon nyerne oktatást, nov. 1-én reggel 8 órakor kötelesek a Baresay háznál jelentkezni. Azon tanoneczok, kik február hó óta léptek iparos pályára — de nem építő iparosok — beiratkozás végett e hó 4-étől kedden és pénteken tartoznak a Baresay háznál megjelenni és pedig a következő rendben; szept. 4-én a Varga-utczai, 8-án a Piacz-utczai, 11-én a Csapó-utczai, 15-én a Hatvan-utczai, 18-án a Péterfia-utczai részen lakók. Az építő iparral foglalkozók — kőművesek, ácsok, burkolók okt. hó 27-én és 30-án fognak beiratni az esteli órákban 6-tól 8-ig. Dóczy Gedeon iparostanonez iskolai igazgató.

— **A osodadoktor ügye.** Pápai Mihály kuruzsoló helyzete kezd mindinkább rosszabbra fordulni. A rendőrség szigorú ellenőrzése valósággal lehetetlenné teszi további működését. Szász Sámuel rendőrbiztos naponként kétszer, sőt háromszor is meglátogatja a lakásán s onnan lassanként minden gyógyszert elkobozott. Letelepédés iránti kérvényét visszautasították, miután nem volt képes ozt a törvénynek megfelelőleg felszerelni s ilyen körülmények mellett rövid idő alatt el kell hagynia városunkat s visszaköltözhetik illetőségi kelyére Hódmező-Vásárhelyre. Pacziensei a mult heti kudarcz után újból szerencsét akarnak próbálni, hogy számára kuruzsoláshoz engedélyt szerezzenek, azonban az újabb kísérlet is hiába való lesz.

— **Czigányok beoltása.** Nagy szomorúság uralkodik a cigány családok között. — A belügyminiszter nemrégiben utasította a városok hatóságát, hogy a cigányokon a védhímlőoltást eszközöltessék s ha netalán a cigányok vonakodnának, akkor karhatalommal eszközöltessék a beoltásokat. A tegnapi első eset meg is mutatta, hogy szükség lesz a karhatalomra, mert a cigányok szépszerivel nem engedik magukat beoltatni. Ujházy Károly ker. orvos tegnap oltott be egy csapat cigányt, de nem lehetett velők egykönnyen boldogulni, úgy hogy egy rendőrbiztos s két rendőr jelent meg az orvosnál, kik a cigányokat erőszakkal vitték az orvos elé, hogy az oltásokat eszközölhesse.

Irodalom — Művészet.

* **A nemzetközi gazdakongresszus** alkalmából időszerű cikket olvasunk a Magyar Gazdák szemléjében a buza folytonos árhanyatlásnak okairól. A cikket Bernát István ismert gazdasági szakíró írja. Érdekesen fejtegeti, hogy az árhanynatlásnak nem a túltermelés az oka, mert ilyen tényleg nincs, hanem a börzei határidő-játék papiros-buzával, illetőleg az üzletek buzában — de buza nélkül. Ennek a veszedelemnek az ellensúlyozásával föltétlenül szükségesnek tartja az aranyvalutával szemben az ezüst értékének helyreállítását és a különböző üzletek eltiltását. Hivatkozik az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Gazdaszövetség álláspontjára, melyek a börze reformja ügyében kidolgozott emlékirataikban egyértelműen állást foglalnak a

különbözeti üzletek ellen s azoknak mielőbb való eltörlését sürgetik, — s a német birodalmi tanácsra, melynek többsége csak nemrég szintén a börzejáték teljes eltörlése mellett nyilatkozott. A Magyar Gazdák Szemléje legutóbbi füzetében figyelemre méltó cikket irt még dr. Csillag Gyula egyetemi tanár a gazdasági eselődügről és a munkás- és eseléd-biztosításról, — Bálint Imre pedig a tőzsde reformjáról. A folyóiratot a Magyar Gazdaszövetség adja ki s tagjainak, a kik évi 6 frt tagsági díj fizetésére kötelezik magukat, ingyen küldi.

Egy aranyat egy magyar szóért. A Palágyi Menyhért szerkesztésében megjelenő „Jelenkor” heti szemle, legújabb száma már a harmadik szópályázatról szóló jelentést tartalmazza. E pályázatban több mint négyszáz dolgozat vesz részt, jeléül annak, hogy a hazafias magyar értelmiség mily mély érdeklődéssel viseltetik a „Jelenkor” által megindított nyelvtisztító mozgalom iránt. A jelentés minden beküldött pályamunkával külön-külön beható figyelemmel foglalkozik, úgy hogy a beszámolás a lapnak több számán keresztül huzódik terjedelmes folytatásokban. Rengeteg szokines gyűlik így össze, mely fényes tanúságot tesz a magyar nyelv rendkívüli árnyaló erejéről, nem ismert gazdaságtól és csodálatos fejleszhetőségéről. A jelentéssel kapcsolatban a „Jelenkor” újabb harmincz idegen szó magyarosítására hirdet pályázatot. A „Jelenkor” egyébként nem csak nyelvtisztító törekvése, hanem a nemzeti művelődés tiszta magyar jellege és önállóságáért folytatott elvhű harcza által teljes mértékben megnyerte a magyar közönség rokonszenvét és bizalmát. Társadalmi, irodalmi, színházi cikkei bátor szókimondás által tűnnek ki: tanulmányai pedig magas színvonalat biztosítanak a maga nemében egyedül álló heti szemlének. A „Jelenkor” közöl költeményeket, elbeszéléseket, és „Változatok” rovatában a hét mozzanatait tárgyalja eleven humorral. A lap kiadóhivatala: József-u. 81. évi előfizetési ára 8 frt.

Levél szerinti oktatás a német nyelv megtanulására a Rosenthal-féle módszer szerint. Különös tekintettel a magánoktatásra irta Pollacsek Mór, átnézte Dr. Szemák István. Ezen kimerítő és kitűnő német nyelvtanból, a mely tizenöt — 30 kros levélből fog állani, most jelent meg az 1/2 levél, Grimm Gusztáv kiadásában Budapesten. Előfizetési ára az egész műnek 4 frt.

Unatkozó asszonyok.

Párisban, a Rue Deperré 14. szám alatt nemrégiben megnyitották a Hölgyek klubját. Három jómódu párisi asszony rendezte be a kényelmes klubhelyiségeket, ahová férfiak belépni nem szabad még levett sarukkal sem. Az új klub arra való, hogy szórakozást nyújtson a tisztességes asszonyoknak, akik unatkoznak.

Mert Párisban a tisztességes asszonynak igen nehéz a helyzete, különösen akkor, ha már ráunt a Thatre Français előadásaira. Szerelmi viszonyt nem szöhet, kalandba nem keverheti magát, sőt ami még ennél is rettenetesebb, sem a Moulin Ponge-ba, sem a Café Blanche-ba el nem járhat. Kerülnie kell azonkívül a Rat mort-t, a Sz.-Michel-boulevardon levő kávéházat, a Bal Bullier-t, s a Quartier Latin és még sok-sok olyan helyet, ahol pompásan lehet mulatni. Pedig a tisztességes asszonynak is van életkedve s nem bujkálhat örökké a Madelenie-templomban, annál kevésbé, mert otthon sem talál nagy örömet a társaságában. A nagyon szellemes gavallérok és udvarlók nem nagyon keresik őket és szegények rá vannak

utalva azokra a derék, erényes nyárspolgároknak, akik igen jó lábon állanak a ház urával s szeretik a jó konyhát.

A véletlen azonban segítségére jön a jó erkölcsnek. A Rue Duperré 12. szám alatt három jómódu és tisztességes hölgy lakott, akiknek unalmas, egyhangu életét mindössze egy gőzgép zavarta meg, amely a szomszédháztan zakatolt és egy gyors-sajtót hajtott. Mintegy három hónappal ezelőtt a ház tulajdonosa elköltözött a másvilágra s ezt a kedvező alkalmat a hölgyek felhasználták. Megvásárolták a gőzgépes házat s a gőzgépet egyszerűen kitétték.

Amdé ezután az volt a kérdés, hogy mittevék legyenek az üres házzal. Csakhamar az a gondolatuk támadt, hogy megalapítják a tisztességes asszonyok klubját az unalom ellen. A tervet néhány barát néjük közbenjárásával hamar megvalósították s a klubnak ma már hatvan tagja van. A tagdíj évi 60 frank, a szegénysorsu, de tisztességes nők ingyenesen is fölvehetők. A kiadásokat egyelőre az alapítók fedezik.

Megkezdődött a klubélet. A hölgyek minden este összegyűltek a nagyteremben, énekeltek, szavaltak és dominóztak s a Ladies Club az első napokban igen mulatságos volt. A férfiakat, a politikát, a szocializmust és a vallási vitákat eleve kizárták az egyesületből.

Négy héttel a megnyitás után azonban ilyen párbeszédet folytak az alapítók között.

— Nos, kedvesem, mit szól a klubhoz?

— Ne is kérdezze!

— Miért?

— Mi az unalom ellen akartunk klubot csinálni Páris minden unalmas asszonyát idecsodítottuk.

— De kedvesem, hiszen nem szemelhetünk ki a tagokat a diáknegyedből.

— De gondolja meg, micsoda nők ezek. Az egyik keresztet vet magára, ha csak a nevét hallja Zolának, folyton Schubert-dalokat énekel és dominózik. Olyan tisztességes és olyan unalmas, hogy már szinte gyanakodni kezdtek rája.

— De édesem, hiszen a Schubert dalai nagyon szépek.

— Ez türelhetlen élet. Jobban szeretném, ha még most is az a gőzgép zakatolna odaát a szomszédban.

— Hát mit akar tenni?

— Nagyon egyszerű. Háromszor hetenkint estét adunk s meghívjuk egy esomé férfivendéget, természetesen szellemes embereket; a hét többi négy napján pedig bezárjuk a klubot...

A Ladies Club már szét is küldte a meghívókat, amelyeken azzal mentegőtödzik, hogy a közelgő farsangra való tekintettel (amikor ugyanis a férfi-klubok is fogadnak hölgyeket) megnyitják a klub helyiségeit a férfivilág előtt.

S ha egyszer megnyitották — úgy remélik, nem is kell többé unatkozniok.

Törvény az élelmi cikkek hamisítása ellen.

— A városi tanács értesítése. —

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI-ik törvényzikk életbelépven, ide vonatkozólag mihez tartás és tudomásul vétel végett a városi tanács.

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek, jelesül: tej és tejtermékek, állati és növényi zsirok, zsiradékok, olajneműk, továbbá gabona, liszt és ebből készült tésztaeműk, méz, paprika, általában vető és fűmagvak, abrak takarmány és trágyaeműk hamisítása, valamint a hamisítottak fogalomba hozatala tilos.

Mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisítása alatt, az 1. §-ban felsoroltaknak minden utánzása, vagy olyan megváltoztatása értendő, mely a fogyasztó közönséget, vagy a vetőt a termény, termék, vagy cikk eredete, tétele vagy minősége tekintetében tévedésbe ejteni alkalmas.

Azon mezőgazdasági termények, termékek és cikkek, melyekre a törvény fentidézett határozmányai egyelőre alkalmazandók, a következők:

1. Tej és tejtermékek, u. m.:

a) tej és tejszín;

b) vaj;

c) tej hevitett (pasteurizált) illetve sterilizált vagy süritett (töményített, condensált állapotban, tejfel, turó és sajt.)

2. Állati és növényi zsirok, zsiradékok és olajneműk.

3. Gabona és lisztzeműk:

a) az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező gabonafélék, illetve

b) ezek őrleményei: a különböző lisztek és lisztfélék; továbbá

c) lisztből készült tésztaeműk; kenyérfélék, szárított vagy más módon konzervált tészták.

4. Méz.

5. Paprika.

8. Gazdasági, erdészeti és kertészeti vető és fűmagvak.

7. Abrak takarmány:

a) természetes, szemes takarmányfélék (pl. zab, takarmányárpa, tengeri stb.);

b) takarmánylisztek, dara, malom és gyári melléktermények (pl. korpa, olajpogácsa, szárított moslék, szárított répaszeletek, malátacsira, sörtörköly stb.) és erőtakarmány-konzervek.

8. Trágyaeműk: az iparszerűen előállított vagy kezelt és a kereskedelmi forgalom tárgyát képező állati, növényi és ásvány-trágyák, illetve trágyaszerek.

A felsorolt mezőgazdasági termények, termékek és cikkek, a törvény által hatósági ellenőrzés alá helyezettvé, azoknak hamisítása, valamint a vamisítottak fogalomba hozatala tilos. é illető

Ugyancsak tilva van az illető mezőgazdasági termények, termékek vagy cikkek hamisítására alkalmas anyagokat e célra hirdetni vagy e célra fogalomba hozni.

Ugy szintén tilos az illető mezőgazdasági terményeket, termékeket vagy cikkeket, habár azok nem is hamisítottak, oly elnevezés alatt, vagy oly megjelöléssel árulni, illetve fogalomba hozni, mely azokat természetük és származásuk szerint valóságalmeg nem illeti.

Végül tilva van az illető mezőgazdasági termények termékek és cikkek, illetve anyagok közforgalmának ellenőrzésével megbízott hatósági közegeket ebbeli működésében akadályozni, illetőleg az ellenőrzést meghiusítani tilos tehát az ellenőrzés alá helyezett illető mezőgazdasági terményeket, terméket és cikkeket, illetve anyagokat a jelen rendelet ellenére oly módon kínálni, árulni, illetőleg fogalomba hozni, mely mód által ezek ellenőrzése meghiusul, illetve lehetetlenné tétetik.

(Folyt. köv.)

GSARNOK.

A Zrinyiász bevezetése.

— Széptani tanulmány. —

Irta: Paulay Ödön tanár.

Történelem. — Alapeszme.

(Folytatás.)

III.

A „lány” felhők is biztatják, lám „essőben állanak”, esőben sárba pedig ő maga sem támadhatna, így hát az ellenségéről sem teszi föl, hogy feláldozza éjjeli kényelmét.

De Zriniről, kiről te beszélsz énnekem,
Még nagy Sztambulban is jött hír én fü-
lembe.
Uristen, ha nekem lenne oly szerencsém,
Hogy e mezőn véle megismerkedhetném!

Hallottam nyughatatlanságát, melyért a hatalmas császár is rá akarja fordítani haragját, „de ő is bekerül valaha a törbe” még; — én pedig most az éjjel szerencsétlen leszek, nem is láthatom Zrinyit. — Azután Szkendert hívja, maradjon vele, „meleg kávé mellett agg szót kovácsolni”, mert biztos, — hogy kaur (gyaur, keresztyén,) nem fog az éjjel mutatkozni.

Szkender elfogadja a meghívást, de nem ígérkezik tovább éjfélnél, hogy azután várába mehessen pihenni. Ezután a költő Mehmet jellemzésére egy egészen keleti színnel bevont gyönyörű idylli jelenetet fest:

Egy legény aranyos bőr „zofrát” (szőnyeg, itt állati bőr) terít le a földre, mellé két szép bársony vánkost tesz s a sátort „szereesen tésztaival” (illatos, fekete füstölőszer) megfűstöli. Mehmet és vendége a vánkosra telepedve beszélgetnek, „aztán azután vacsorát is evének.”

Vacsora után

... egy szép török gyermek
Ura hagyásából a házba belépe,
Szép gyöngyházassá tásán*) kezében tündöklök,
Fejét betekerte gyenge patyolat vég.”

Szép bársony kaftánját egyik válláról lebocsátja, megigazítja kobzát, török módra összehajlja lábait s az ablak felé fordulva leül, aztán „kobza szavával nyitván hangos torkát: énekel a Mehmet nevében, ennek szerencséséről, mely soha el nem veszi az ő vig kedvét, — nem irigylő az ő „egyed-ét (egyetlenét, kedvesét), neveli óránként gyönyörűségét. Nincs oka ellene panaszkodni, hisz császárnájánál is nagy tisztessége, nagy beesülete van, el nem fogyhat soha az ő sok értéke, van jó lova, éles szabalyja, szép szerelme, szóval: a szerencse kötve van lábához. „Igy szóla a gyermek.”

Mig a költő egyfelől Mehmet e kéjelmeiben a csendes nyugalom meglepő szép képét rajzolja, másfelől ritka ügyességgel ennek ellentétéként lépteti föl Zrinyit, ki a póroktól meghallván a török jövetelét, összehivatja vitézeit, nyolczszáz lovas, ezer gyalogost kiválaszt közülök, maga is lovára ugrik és egy mesterien sikerült csatára buzdító beszédet tart katonáihoz:

„Vitézek, nem szükség néktek sokat szóljak, És hogy én tinéktek bátorságot adjak; Mindenitek olyan egy országos hadnak Tudna parancsolni s szüvet adni másnak.”

Emlékezteti sok vitézségükre, erős próbájakra, szép hírokre, s buzdítja, hogy mindnyájan most is oly serényül cselekedjenek, mint eddig. A pogány török bizvást ül Siklósnál, semmit sem tart a kereszténytől, sőt fennen kérkedik, hogy „siklósi mezőn mi szügyenünkre hál.” — Miután előbbi így fel-tüzeltte katonáit, szükségesnek tartja kissé mérsékelni is őket, inti tehát, hogy senkit a nagy bátorság el ne ragadjon, hanem inkább azt gondolják, hogy a legvitézebb ellenséggel leszen dolguk.

Délután két óraker elindul a Zrinyi serege lobogó zászlókkal, fénylő fegyverekkel és hajnal hasadtakor Siklóshoz nem messze egy mély és hosszú völgyhöz ér, „okos rend-tartással” hallgatagon, hogy a török észre ne vegye közeledésüket. Zrinyi seregével e völgy hosszában csendesen a vár felé nyomul, száz lovas hagyván vissza, kik a pécsi uton

*) tásán = húros hangszer, koboz.

„mihelyt derekasan megviradott”, a török tá-bora felé közeledének. Ezek ugyan idejeko-rán észreveszik őket, de azt vélvén, hogy pécsi vitézek jönek a basához üdvözlő kísé-retül, nem tartanak semmi veszedelemtől.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* A kereskedelmi és iparkamara értesítése.
A m. kir. államvasutak igazgatósága közhírré teszi, miszerint az eltompult és új reszelők, ráspolyok felvágatásának 1901 évig való biztosítására az összes műhelyek számára pályázatot nyit. A feltételek a keresk. és iparkamaránál megtekinthetők.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur közlése folytán értesítjük az érdeklődő közönséget, hogy a szerb királyi államvasutak igazgatósága Belgrádban különféle anyagu és méretű épületfák szállítását akarja biztosítani. A feltételek a m. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál megtekinthetők.

A földmivélsügyi m. kir. minister ur ismételtén felhívja a gazdák figyelmét az 1894. július 16-iki körrendeletére, mely azon károsodásról szól, hogy az állatok sütővas-sal való bélyegzését a gazdák még mindig az állatok temporáján végzik s ezáltal a bő-röket rongálják, a helyett hogy a bélyegzést az állatok szarván vagy állkapcsán alkalmazzák.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur közlése folytán értesítjük az érdeklődő közönséget, hogy a szerb hivatalos lapban hirdetés jelent meg, mely egy részről a belgrádi állami egyedaruság kezelőségének török do-hány szállítás iránti árlejtését célozza, más részről pedig Szemendria város hatóságának 1 és fél millió dénár kölcsön felvételi ügyét hirdeti, Augusztus 27-iki határnappal. Mindkét hirdetés felvételei a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál tekinthetők meg.

Debreczen, 1896. Augusztus 24.

A kereskedelmi és iparkamara.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvény-társaság” közlése. 1896. szeptember hó 3-án.

Államadósság:

Magyar aranyjádék 4%.	122.—	122.50
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	123.—	124.—
„ koronajádék 4%.	99.25	99.75
„ regále vált. köt. 4%.	100.—	101.—
Osztrák aranyjádék 4%.	123.25	123.75
Egységes állam kötvény 4%.	101.75	102.25
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors.	139.—	140.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	401.50	402.—
Osztrák hitelbank részvény	372.60	372.80
Magyaripar- és keresk. bank. r.	105.—	105.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	123.—	124.—
3-os	104.—	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.—	10.40
Osztrák	18.—	18.40
Olasz	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	6.90	7.20
Jó-sziv	3.30	3.60

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	5.62	5.68
20 markás arany	11.71	11.75
20 frankos arany	9.48	9.52
1 Sovereigns	11.95	11.99

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, szeptember 2.

Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a keresleten csak egy néhány malom vett részt. — Elkelt szilárd irányzat mellett 70.000 mm. teljes napi áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan árák mellett. Rozs szilárdabb lett.

Eladatott:

Buza. (Idei.) Tiszav.: 400 mm. 81 kg.	7.40	7.50
100 mm. 81 kg.	7.35	7.50
82 kg. 7.50	7.50	7.50
1400 mm. 81.5 kg.	7.50	7.50
400 mm. 81 kg.	7.35	7.50
500 mm. 80.7 kg.	7.40	7.50
1500 mm. 80 kg.	7.40	7.50
1500 mm. 80 kg.	7.35	7.50
200 mm. 80 kg.	7.37	7.37
és fél frt. 200 mm. 80 kg.	7.30	7.30

Zab: 5.35—5.70.

Határidő-üzlet.

Az irányzat jó forgalom mellett szilárd volt s az árák emelkedtek, zárlatkor azonban kissé meglányhult.

Hivatalos felmondások 2000 mm. buza és 3800 kg. tengeri szept. 17-iki átvételre.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 óraker.

	frt
Buza szept.-októberre 1896	6.95—6.97
„ máj.-júniusra 1896	7.23—7.25
Rozs tavaszra 1896	6.32—6.34
„ szept.-okt.-ra 1896	5.01—5.03
Tengeri máj.—jun.-ra 1896	4.00—4.02
„ jul.-aug.-ra 1896	3.74—3.76
Zab máj.—jun. 1896	5.62—5.64
„ szept.—okt. 1896	5.32—5.34
Repeze aug.—szept. 1896	10.95—11.05

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

	frt
Buza 1896. őszre	6.99—6.01
Rozs 1896	7.06—7.07
Zab 1896	5.36—5.37
Tengeri 1896 máj.-június-ra	3.76—3.67
Repeze 1896 őszre	11.00—11.10

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Koncz Akos.

Nyilttér.

Selyem-damasztok

65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér szines Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 külön-böző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (os. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájszba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztnek. 6

775—50

805. sz.

1896.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak 14898/1896. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Knuth C. Károly részére özv. Cséke Lajosné debreczeni lakostól 179 frt 05 kr. tőke, ennek 1896. évi július hó 6-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig össze-sen — frt — kr. perköltség erejéig 1896. évi november hó 18-án bíróság lefoglalt és 304 frtra becsült butorok és egyebekből álló ingóságok 1896. évi szeptember hó 16-án délelőtti 9 óraker kezdetét veendő és Péterfia-utca 827. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legelőbbet ígéro-nek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi augusztus hó 29-én.

Sugár Gyula,

birói kiküldött.

Ritka alkalom!

Csak rövid ideig!

BAUM MIKSA

üzletének felosztása miatt
az összes raktár

minden elfogadható áron

ugy kicsinyben, mint nagyban

eladatik.

800-2-1

Csak rövid ideig!

Ritka alkalom!

6345. áü.
1896.

Hirdetmény.

A debreczeni 4685. sz. telekkönyvben irt **Szteriádi Sándor, Kálmán, Piroska és Margit** tulajdonát tevő 20—24 hold **ujosztású föld a f. 1896. évi október 1-től** haszonbérbe adatik, bérleti szándékozók ajánlataikat a városi árvaszékhöz 15 nap alatt adják be; később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Debreczen sz. kir. város árvaszékhöz 1896. július 25-én tartott nyilvános üléséből.

Bészler Károly,
h. elnök.

Illési Gyula,
h. jegyző.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Keil Alajos-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(GLASUR)

legkötőbb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palaozk ára 135 kr. — 1 kis palaozk ára 68 kr.

Viasz-fenőcs
legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 kőcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz
képereték stb. bearaúyozására.
1 kis palaozk ára 20 kr.

Fehér „Glasure“-fénymáz
Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. nyomonani befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** cégneél Debreczenben.

189-12-4

Bérbeadás.

Biharmegye Hosszupályi határban fekvő

Szabó tiszta birtokrész

jövő év márczius elsejétől

hat évre

bérbe adandó.

A közelebbi feltételek **gróf Zichy Géza** tetétleni tisztartóságánál megtudhatók.

793-0-3

Ujonnal berendezett női ruha műterem.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy évtizedek óta fennálló

női divattermünket

a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítottuk s annak vezetésére egy **budapesti elsőrendű cég munkavezetőjét** és **szabását** alkalmaztuk, ki a székes főváros keresettebb divattermeiben működött s **ugy jó szabás, kifogástalan kidolgozás, mint izléses összeállítás** folytán a megrendelő hölgyközönség elismerését s pártolását minden tekintetben kiérdemelte.

Raktárunkat az **őszi és téli idényre angol, francia,** valamint a belföldi legelső gyártmányu

gyapju kelmék, selymek és diszkekkel

gazdagon elláttuk és így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy **ruhákat a legujabb modellek után** a legkényesebb izlésnek is megfelelően készíthetünk.

Hosszu éveken keresztül élvezett szives bizalmát megköszönve, kérjük azt részünkre továbbra is fenntartani és maradtunk

787-10-2

kiváló tisztelettel

BOSZNAY J. és TÁRSA.

Angol ruhák 26.—, 30.— irt és fejsebb.

Gyászruhák 6 óra alatt.

Mintákkal bérmentve szolgálunk.

Fa-eladás.

Biharmegye Hosszupályi határban fekvő

Szabó tiszta erdőben

313 öl hasábf és

117 öl gömbölyü fa

eladó.

A közelebbi feltételek **gróf Zichy Géza** tetétleni tisztartóságánál megtudhatók.

793-0-3